

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут
Кафедра міжнародних економічних відносин та фінансів**

ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

ступінь вищої освіти	бакалавр
галузь знань	29 Міжнародні відносини
спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
спеціалізація	Міжнародний бізнес

Харків 2017

Вступ

Програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» складена відповідно до програми навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки».

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни (компетентності), її місце у навчальному процесі.

Метою вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» формування у студентів комплексного наукового уявлення про закономірності еволюційного розвитку економіки різних цивілізацій та еволюцію економічних знань під впливом цих змін для розуміння генезису та закономірностей функціонування економічних систем.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розвиток господарств країн Європейської цивілізації та їх наукове відображення в економічній думці.

Завданням вивчення дисципліни «Світовий ринок товарів і послуг» є формування у майбутніх фахівців професійних знань щодо сучасних закономірностей і тенденцій розвитку світових товарних ринків, аналізу їх кон'юнктури та застосування цих знань у практичній зовнішньоторговельній діяльності з метою подальшої інтеграції України у ринкову економіку та виходу її на світові ринки товарів та послуг.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність навчатися та бути сучасно навченим;

ЗК 2. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом;

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність виокремлювати закономірності, характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів;

ФК 2. Розуміння базових категорій, новітніх теорій, концепцій, правил, технологій, методів і принципів функціонування міжнародних економічних відносин і здатність їх застосувати для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;

ФК 3. Розуміння сутності й особливостей функціонування моделей економічного розвитку як середовища міжнародного бізнесу;

ФК 12. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами;

ФК 13. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін;

ПРН 2. Мислити креативно та критично, володіти навичками самоаналізу, самоменеджменту, самовдосконалення, тайм-менеджменту, критично оцінювати наслідки продукованих ідей;

ПРН 3. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, аналізу та синтезу, структурно-системного аналізу, систематизувати набуті знання, робити узагальнення і висновки на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу та ресурсів.

Дисципліна «Історія економіки та економічної думки» відповідно до структурно-логічної схеми викладення дисциплін, передбачених навчальним планом, **викладається після вивчення таких дисциплін:** «Просторова економіка», «Основи економічної теорії».

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	Вибіркова	
	Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини		
Кількість тем – 17	Спеціалізація Міжнародний бізнес	Рік підготовки:	
		1-й	
Семестр			
2-й			
Загальна кількість годин - 135		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Ступінь вищої освіти: бакалавр	36 год.	
		Практичні, семінарські	
		32 год.	
		Самостійна робота	
		67 год.	
		Вид контролю: екзамен письмовий	

3. Зміст тем дисциплін

Тема 1. Історія економіки та економічної думки як наука

Мета, завдання та функції дисципліни. Взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Історія економіки та економічної думки як хронологічний опис розвитку світової економіки та економічної думки. Мета та завдання курсу, його суспільна, навчальна та практична функції. Актуальність вивчення Історія економіки та економічної думки для підготовки сучасних фахівців. Предмет та методологія дисципліни Історія економіки та економічної думки.

Історія політичної економії – основний розділ історії економіки та економічної думки. Формування потреби людини в знаннях. Методологічні підходи формування економічних знань. Економічний тип мислення та світогляд. Фактори, що впливають на формування і розвиток економічних поглядів і концепцій.

Значення історії та економіки економічної думки для оволодіння культурою економічного мислення – розуміння його альтернативності для творчого сприйняття політичної економії і розвитку економічної науки в цілому.

Тема 2. Періодизація економічної історії

Періодизація та основні риси господарства первісного суспільства. Проблеми взаємодії людини та природного середовища у стародавньому суспільстві. Основні знаряддя праці. Поділ праці та перехід від привласнюючого до відтворюючого господарства. Виникнення землеробства, скотарства, зародження ремесел. Поява металічних знарядь праці. Форми господарювання первісної доби.

Виникнення економічної думки та її еволюція на етапі ранніх цивілізацій.

Критерії періодизації дисципліни. Основні підходи та критерії до періодизації курсу. Загальновизнані періоди розвитку Історія економіки та економічної думки.

Тема 3. Господарство первісного суспільства та особливості зародження східних цивілізацій

Основні риси господарства первісної доби. Загальна характеристика первісного господарства та основні етапи його розвитку. Виникнення землеробства, скотарства, зародження ремесла. Перший поділ праці та перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого. Громада як головна господарська форма первісної доби. Розпад первісної господарської системи: основні причини занепаду та загибелі. Зародження рабовласництва.

Економічна думка Стародавнього Сходу. Погляди стародавніх єгиптян на власність, товарно-грошові відносини, організацію господарства і управління державою. Розвиток економічної думки у Месопотамії(Міжріччя Тигру і Євфрату) і Палестині. Закони старовавілонського царя Хаммурапі і їх

ставлення до приватної власності, оренди землі, торгівлі, лихварства, товарно-грошових відносин, страхування.

Економічні уявлення стародавніх жителів Ассирії та Хеттського царства про землеробство і торгівлю.

Тема 4. Господарство та економічна думка стародавнього Єгипту та Вавилону (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)

Господарський розвиток Давнього Єгипту і його відбиття в економічній думці. «Повчання гераклеопольського царя своєму синові Мерикару», «Речення Іпусера...».

Система «влада-власність» і її роль у розвитку господарства Давнього Сходу.

Господарський розвиток і економічна думка Месопотамії. Закони Хаммурапі.

Тема 5. Господарство та економічна думка стародавніх Китаю та Індії (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)

«Осьовий час» і формування сучасних цивілізацій і їх характеристика в осьовий час. Особливості економічного розвитку Давньої Індії та Китаю. Економічна думка Давньої Індії. Трактат «Артхашастра».

Економічна думка Давнього Китаю. Конфуціанство, легізм, даосизм, моїзм, трактат «Гуань-цзи».

Тема 6. Господарство стародавніх Греції та Риму (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)

Господарський розвиток Стародавньої Греції. Формування античних полісів та їх основні типи (аграрний, торгово-ремісничий). Причини кризи полісів та організація нової форми соціально-економічного устрою у Греції.

Наукові розробки Ксенофонта, Платона та Арістотеля і їх вклад у формування економічної науки.

Особливості господарського життя Риму: економічні причини розвитку і занепаду. Пізня римська імперія, і переродження античних господарських структур та перехід від латифундій, ергастерій до колонату. Зародження протофеодальних відносин (система колонату) як певного соціально-економічного укладу.

Економічна думка Стародавнього Риму. Методи господарювання і поради Катона Старшого. Шляхи зміцнення економіки у працях Варрона. Реформаторські ідеї Колумелли братів Тіберія і Гая Гракхів. Проблеми розвитку економічної теорії у працях Цицерона і Сенеки.

Тема 7. Господарство та економічна думка суспільства Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XVст.)

Феодалне землеволодіння і його форми (алод, бенефіцій, феоде). Феодальна рента: відробнича (панщина), продуктова (натуральний оброк), грошова (грошовий оброк). Агрокультура і сільськогосподарська техніка.

Виникнення середньовічного міста і його економічна роль у становленні ринку. Галузева структура феодального ремесла, значення його цехової організації. Функції цехів. Переростання ремесел у дрібнотоварне виробництво.

Розвиток товарно-грошових відносин. Внутрішня і зовнішня торгівля. Ярмарки. Фінанси і кредит. Фондовий ринок в епоху феодалізму та його інструменти. Форми капіталу: торговельний і лихварський.

Формування централізованих національних держав у Західній Європі і Середньовічному Сході. Економічна думка західноєвропейських мислителів у добу (раннього, класичного і пізнього) Середньовіччя.

Економічні пам'ятки Франкської держави.

Вплив церкви на розвиток економічної думки. Каноністи. Економічне вчення Фоми Аквінського і Ніколи Ореми.

Економічна думка країн Середньовічного Сходу. Формування економічних ідей Китаю у працях Лі Гоу і Ван Аньші. Економічні погляди арабського Халіфату у Корані. Економічні проблеми у працях Ібн Хальдуна і Авіценни.

Економічна думка Середньовічної Русі. «Руська правда». «Галицько-Волинський літопис». Розвиток товарно-грошових відносин у «Повісті временних літ». Пам'ятки економічної думки періоду литовсько-польського панування.

Тема 8. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша пол. XVII ст.)

Формування Європейської цивілізації. Вплив цивілізаційних факторів на господарство країн Європейської цивілізації. Становлення ринкового господарства у країнах Європейської цивілізації. Меркантилізм. Становлення класичної політичної економії (В. Петті, П. Буагільбер, Ф. Кене, А. Тюрго, А. Сміт).

Передумови і соціально-економічні наслідки Великих географічних відкриттів. Створення колоніальної системи.

Зрушення у розвитку продуктивних сил Європи.

Розклад феодальних відносин у найбільш розвинутих країнах світу і зародження капіталістичного виробництва. Розвиток мануфактурного виробництва. Типи мануфактур.

Первісне нагромадження капіталу, як висхідна точка становлення капіталізму: джерела, методи та результати. Особливості процесу нагромадження капіталу у провідних країнах світу.

Соціально-економічні передумови і наслідки Нідерландської революції (1566-1609 р.р.). Розвиток фінансово-кредитної політики Голандії. Торгівля. Виникнення бірж.

Перехід до капіталізму в Англії, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки.

Гене́за капіталістичного суспільства у Франції і Німеччині.

Роль зовнішньої і внутрішньої торгівлі у становленні капіталістичного способу виробництва.

Тема 9. Сутність та наслідки промислового перевороту у світі

Економічний розвиток провідних країн Світу наприкінці XVII – початку XIX ст. Передумови промислової революції у Західноєвропейських країнах.

Зародження та розвиток капіталістичної економіки. Основні перетворення в економічному житті провідних країн світу у XIX ст. Загальне та особливе у цьому процесі.

Промисловий переворот в Англії, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки. Передумови і фактори стимулюючі промислову революцію. Перетворення Англії у «фабрику світу». Протекціонізм та система реальних податків.

Особливості промислового перевороту у Франції. Розвиток банківської і кредитнолихварської системи. Порцелярний характер землеволодіння і його вплив на аграрноіндустріальний характер економіки.

Підготовка промислового перевороту у Німеччині. Зміна структури виробництва. Вплив Митного союзу на розвиток промисловості. «Пруський шлях» розвитку капіталізму у сільському господарстві.

Зародження класичної політичної економії. Історичні передумови виникнення та етапи розвитку класичної політичної економії. Започаткування класичної політичної економії в Англії (В. Петті) і Франції (П. Буагільбер).

Вчення фізіократів. Економічні погляди та «Економічна таблиця» Ф.Кене. Економічне вчення та політика А.Тюрго.

Теорія А. Сміта як фундатора економічної науки. Значення і вплив теоретичної спадщини А. Сміта на розвиток світової економічної думки. Еволюція класичної політичної економії в Англії (В. Рікардо, Т. Мальтус, Н. Сеніор) і її теоретична спадщина.

Тема 10. Виникнення та розвиток нових економічних шкіл

Передумови виникнення меркантилізму та його етапи: ранній (монетаризм) і зрілий. Роль меркантилізму у розвитку економічної теорії. Особливості розвитку меркантилізму у Західноєвропейських країнах: Англії, Італії, Франції, Шотландії.

Розвиток меркантилізму у Росії та Україні (А. Ордин-Нащокін, І. Посошков, Ф. Прокопович, Б. Хмельницький, І. Мазепа).

Історичне значення та обмеженість меркантилізму (Дж. Локк, Р. Кантильон, Д. Г'юм (Юм)). Економічна політика меркантилізму і сучасність.

Австрійська школа «граничної корисності». Теоретичні погляди К. Менгера, Е. БемБаверка, Ф. Візера.

Кембріджська школа. Економічні вчення С. Джевонса. Політична економія А. Маршалла. Теорії економічної рівноваги, «попиту та пропозиції», корисності, ціни. Розвиток неокласичної традиції у працях А. Пігу та Р. Хоутрі. Перегляд неокласичної теорії ринку.

Американська школа неокласиків. Теорії «статисти та динаміки», «граничної продуктивності» Д. Кларка.

Економічні концепції шведської (стокгольмської) школи. Внесок у розвиток світової економічної науки К. Вікселя. Теорія соціальної економіки у працях Г. Касселя.

Математична школа в політичній економії. Теоретичні моделі Я. Вальраса, В. Парето.

Тема 11. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX ст.- поч. XX ст.)

Структурні зміни в економіці окремих країн світу та продуктивних силах. Основні тенденції розвитку світової економіки. Концентрація промислового і банківського капіталів. Перехід від капіталізму, основного на вільній конкуренції, до володарювання монополій. Утворення фінансової олігархії. Вивіз капіталу. Завершальна стадія індустріалізації та формування світового ринку. Основні економічні ознаки імперіалізму. Форми монопольних об'єднань.

Економіка Англії на межі XIX-XX ст. Причини втрати Англією промислової і торгової гегемонії у світовій економіці.

Французька економіка на межі двох століть (XIX-XX ст.). Сповільнення темпів економічного розвитку. Причини промислового відставання. Лихварські риси французького монополістичного капіталу. Розвиток монополістичного капіталізму у США. Фактори промислового зростання і якісні зміни в економіці.

Розвиток банківської системи. Перетворення США у провідну країну світу.

Економічне піднесення Німеччини: причини і наслідки. Особливості концентрації виробництва і утворення монополій у Німеччині.

Тема 12 Соціально-економічний розвиток Росії та України у XIX – на початку XX ст.

Господарство України у другій половині XIX ст. Промисловий переворот. Хід, етапи, особливості розвитку. Іноземний капітал у розвитку промисловості й транспорту.

Індустріалізація і створення матеріально-технічних та соціальних передумов для розвитку економіки в Україні. Концентрація промисловості й зростання монополістичних об'єднань. Акціонування виробництва. Особливості первісного нагромадження капіталу в Україні.

Розвиток товарності сільського господарства. Визрівання передумов скасування кріпацтва. Основні положення селянської реформи 1861 р. у Царській Росії та особливості їх реалізації в Україні. Розвиток капіталізму у сільському господарстві. Соціально-економічні наслідки реформи.

Вплив промислового перевороту на національну структуру суспільства в Україні. Зміни у структурі промисловості. Завершення технічного перевороту. Промислове піднесення у 90-х роках XIX ст. Особливості промислового розвитку на початку XX ст.

Зростання протиріч в аграрному секторі України на рубежі XIX-XX ст. Столипінська аграрна реформа та її здійснення в Україні. Становище у сільськогосподарському виробництві.

Пореформені соціал-економічні проблеми у журналі «Основа». Громади. Суспільно-економічні погляди М. Драгоманова. Революційно-демократичний напрям суспільно економічної думки. Економічні ідеї революційного народництва. Економічні ідеї ліберального народництва. Зародження та розвиток кооперативного руху.

Розвиток політичної економії в Україні у другій половині XIX-початку XX ст. І.В. Вернадський – прихильник класичної політичної економії. Дослідження суспільної сторони господарських явищ і економічних законів М. Бунге. Теорія цінності А. Антоновича. Предмет і завдання політичної економії у М. Вольського. Трудова теорія цінності у М. Косовського і М. Зібера.

Р. Орженецький – прихильник теорії маржиналізму. Ідеї цінності і корисності.

Відображення марксизму у працях українських економістів. Економічні погляди М. Туган-Барановського.

Тема 13. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)

Економічні причини першої світової війни. Особливості економічного розвитку країн світу у роки війни. Господарство світу у повоєнний період.

Причини та наслідки повоєнної економічної кризи (1920-1921р.р.) у найбільш розвинутих країнах світу та шляхи її подолання. Економічна сутність Версальської системи.

План Дауеса, його сутність, мета та наслідки.

Зростання економічної ролі США після першої світової війни і велика депресія у 1929- 1933р.р. Реформи адміністрації Ф.Д. Рузвельта («новий курс»), їх результати і значення.

Економічний розвиток Німеччини між першою і другою світовими війнами. План Юнга. Господарство Німеччини в період світової економічної кризи (1929-1933р.р.)

Господарство Японії після першої світової війни. Доктрина «відкритих дверей».

Економіка Англії у міжвоєнний період. Уповільнення темпів економічного розвитку, їх причини та наслідки. Світова економічна криза і зміцнення державно-монополістичних тенденцій.

Характерні риси економічного розвитку Франції. Нерівномірність економічного розвитку у 20-х роках XX ст. Особливості прояву світової економічної кризи (1929-1933р.р.) у Франції.

Виникнення інституціоналізму, його розвиток теоретичні основи та етапи розвитку у першій половині XX ст. Американський інституціоналізм на початку XX ст. та його головні напрямки розвитку: соціально-психологічний (Т. Веблена), соціально-правовий (Дж. Коммонса), емпіричний (кон'юктурно-статистичний) У. Мітчелла.

Пізній (позитивний) інституціоналізм (А.Берлі, Г. Мінз, Дж. Кларк). Концепції інституціоналізму («ефективної конкуренції», «ефективної монополії», «економічного розвитку») у Й. Шумпетера.

Історичні передумови виникнення кейнсіанства. Теоретична система та економічна програма Дж. Кейнса. Макроекономічний аналіз. Засоби державного регулювання економіки. Значення кейнсіанської теорії в економічній науці.

Розповсюдження кейнсіанства і особливості його прояву у різних країнах (США, Франція, Швеція).

Еволюція неокласичної теорії на початку XX ст. Неокласичні теорії економічного зростання ринку, монополії і конкуренції у працях Ф. Еджуорта, Е. Чемберліна, П. Сраффа, Дж. Робінсон А. Маршалла. Теорія олігополії.

Загальна характеристика неолібералізму і причини його виникнення. Форми неолібералізму. Лондонська, німецька (фрейбурзька, кельнська), паризька та чиказька школи.

Тема 14. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)

Економічні наслідки другої світової війни для країн Європи та світу. «План Маршала». Розвиток науково-технічної та її основні напрямки. Зрушення у галузевій структурі виробництва. Інтеграційні процеси у світовій економіці. «Спільний ринок» як прояв економічної інтеграції. Формування трьох центрів світового капіталізму і їх економічне протистояння.

Передумови та наслідки прискореного розвитку Німеччині. Соціально-економічні наслідки об'єднання двох Німеччин у XX ст.

Особливості повоєнного розвитку Франції. Характер націоналізації. Розвиток економіки Франції у 50-60-х роках XX ст.

Англійська економіка у повоєнні роки, її основні тенденції. Посилення державного регулювання. Протиріччя господарського розвитку у 60-70-х роках. «Тетчеризм» як модель неоконсерватизму і його застосування в економіці різних країн.

Господарство США після другої світової війни та основні тенденції її розвитку. Причини зниження темпів економічного зростання у 50-60-х роках XX ст.

Економіка Японії після другої світової війни. Реформи у 40-60-х роках XX ст. Аграрні перетворення і індустріалізація сільського господарства. «Японське чудо».

Інтеграція та фінансово-економічне реформування в економічному світі. Перехід на постіндустріальну інноваційну стадію економічного розвитку.

Неокейнсіанські теорії економічного зростання. Моделі Р. Харрода і Є. Домара.

Неоінституціоналізм і розвиток ідей Р. Коуза. Школи нової економічної історії (кліометрія)

Соціально-інституційний напрям. Концепція «врівноважуючої сили» Дж. Гелбрейта Концепції трансформації ринкового господарства.

Розвиток неоконсерватизму та особливості розвитку монетаризму. Еволюція кількісної теорії грошей. Принципи та напрямки монетарної політики.

Тема 15. Світове господарство на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.)

Динаміка та структурні зміни розвитку світового господарства у другій половині XX - початку XXI ст. Технологічна революція: причини і наслідки.

Перехід економічно розвинених країн до якісно-нового етапу економічного розвитку. Постіндустріалізація як основна тенденція у сучасній світовій економіці: сутність, особливості і проблеми. Вплив постіндустріалізації на світове господарство.

Асиметрія стану і розвиток сучасної світової економіки. Спроби подолання розриву у рівнях розвитку. Моделі «догоняючого» розвитку.

Участь окремих країн та регіонів у розвитку світового господарства наприкінці XX початку XXI ст. Соціально-економічні моделі розвинутих країн Європи. Господарський механізм. Процес розширення Європейського співтовариства (ЄС) і формування європейського економічного простору.

Основні риси і соціально-економічні моделі розвитку країн північної Америки. Сучасні тенденції розвитку США і Канади.

Економіка Японії у другій половині 80-х років XX - початку XXI ст. Основні риси соціально-економічної моделі Японії «Нові індустріальні держави»: становлення і розвиток.

Зростання країн Азії у світовому господарстві. Моделі і тенденції розвитку. Економіка Китаю: універсальні тенденції і специфічні особливості розвитку.

Країни з перехідною економікою. Типи і моделі системних реформ.

Концепція постіндустріального суспільства в контексті цивілізаційного підходу. Методологічні засади та сутність концепції постіндустріального суспільства в інтерпретації Д. Белла.

Соціально-індустріальні технократичні концепції майбутнього (Р. Арон, Ж. Еллюль, Ж. Фурастьє, П. Друкер, П. Сорокін).

«Нове кейнсіанство» і його зближення із неоконсерватизмом. (Дж. Стігліц, Дж. Акерлоф).

Тема 16. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці

Економічна політика України у період національних революцій (1917-1919 р.р.). Децентралізація Російської та Австро-Угорських імперій і утворення УНР. Економічні програми національних урядів України (Центральної Ради, Гетьманату, Директорії). Утворення УРСР та її соціально-економічні заходи. Економічні «експерименти» більшовиків. Політика «воєнного комунізму». Введення загальної трудової повинності та мілітаризація праці. Натуралізація народного господарства і зростання ролі товарногрошових відносин.

Економічне становище України початку 20-х років ХХ ст. та перехід до нової економічної політики. Відбудова народного господарства. Згортання НЕПу. Формування сталінської тоталітарної системи управління. Директивний характер народногосподарського планування.

Курс на індустріалізацію: характер, темпи, наслідки. Промисловий розвиток України у роки довоєнних п'ятирічок (1928-1941 р.р.).

Колективізація та її вплив та стан розвитку сільського господарства. Голодомор 1932- 1933р.р. в Україні.

Економічний розвиток Західноукраїнських земель у 20-30 роках. Вплив світової економічної кризи 1929-1933р.р. на економіку Західної України.

Господарство України у роки Другої світової війни війни та післявоєнної відбудови. Голод 1946-1947 р. р. Грошова реформа 1947 р.

Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроб її модернізації. Господарська реформа 1965 року: сутність і особливості прояву.

Диспропорційний розвиток радянської економіки, її затратний характер. Посилення кризових явищ у соціально-економічному житті країни у 70-х першій половині 80-х років.

Спроби формування господарської системи у другій половині 80-х років ХХ ст. та їх невдача. Курс на прискорення соціально-економічного розвитку. Перебудова та наслідки. Розробка програми переходу до ринку. Розвал радянської економічної системи і розпад СРСР.

Українська школа політичної економії. Теорії цінності економічної кон'юнктури, розподілу і кооперації у М. Туган-Барановського. Вклад В.Косинського у розвиток ринкового господарства. О.Д. Білімович про «примиренську теорію» і «змішану господарську систему».

Розвиток історії народного господарства у працях М.В. Довнар-Запольського. Теоретико-економічний та прикладний аналіз народного господарства у працях Є. Слуцького, К. Воблого, Р.Орженцького, М. Птуха, Ф.Задорожного. М.Волобуєв про переваги самостійного економічного розвитку України. Теоретичні положення планування і товарно-грошових відносин у В.Валуєва.

Земельне та сільськогосподарське питання у теоретичних доробках українських науковців (К.Г. Воблий, Л.М.Яснопольський).

Проблеми соціалістичної власності, її доцільності та ефективності в умовах соціалістичної системи (В.Черняк, А.Чухно, В.Логвиненко, О.Гош).

Роль політичної економії у соціально-економічних перетвореннях суспільства.

Тема 17. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-і роки ХХ ст.- поч. ХХІ ст.)

Прийняття «Декларації про державний суверенітет України» (16 липня 1990 р.) та Акту про державну незалежність України (24 серпня 1991 р.). Проблеми соціально-економічного реформування українського господарства. Негативні наслідки догматизму, відрив від практики. Дискусії про шляхи виходу із кризи у працях І.Лукінова, В.Черняка. Прорахунки й труднощі у вирішенні та здійсненні незалежної економічної політики у першій половині 90-х років ХХ ст. Головні завдання і проблеми перехідного періоду у теорії А.Чухно.

Роль держави у становленні цивілізованих ринкових відносин. Економічне становище держави у другій половині 90 р. ХХ ст. Соціально-економічна криза та пошук напрямів її подолання . Структурна та інвестиційна політика. Становлення банківської і кредитної системи. Грошова реформа (1996 р.) в Україні, її суть і зв'язок з монетарною політикою. Розвиток інфраструктури ринку. Господарський механізм і розвиток підприємництва(Т.Ковальчук, Л.Каніщенко, А.Агафонов, П.Єщенко, В.Панченко).

Наукові дискусії і офіційні трактовки кризи марксистської політичної економії (Ю.Пахомов). Розробка програм переходу до ринкової економіки. Теоретичні моделі соціально-економічного розвитку. Сутність інноваційної моделі.

Наукові дискусії і офіційні трактовки кризи марксистської політичної економії. Розробка програм переходу до ринкової економіки. Теоретичні моделі соціально-економічного розвитку. Сутність інформаційно-інноваційної моделі ринку (Ю. Пахомов, В. Черняк, А. Гриценко, А. Покритан, А. Гальчинський).

Необхідність ринкової трансформації економіки України. Розвиток сучасних міжнародних економічних відносин і інтеграція України у світове господарство (А.Філіпенко). Роль і місце України у світовому економічному просторі.

4. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план)

4.1. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план) для денної форми навчання

Назва теми	Кількість годин					Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	семінарські заняття	практичні заняття	самостійна робота студентів	
Тема 1. Історія економіки та економічної думки як наука	5	2			3	Опитування, тестування
Тема 2. Періодизація економічної історії	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 3. Господарство первісного суспільства та особливості зародження східних цивілізацій	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 4. Господарство та економічна думка стародавнього Єгипту та Вавилону (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 5. Господарство та економічна думка стародавніх Китаю та Індії (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 6. Господарство стародавніх Греції та Риму (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 7. Господарство та економічна думка суспільства Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XVст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 8. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша пол. XVII ст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 9. Сутність та наслідки промислового перевороту у світі	10	4		2	4	Опитування, тестування
Тема 10. Виникнення та розвиток нових економічних шкіл	8	2		2	4	Опитування, тестування

Тема 11. Ринкове господарство країн в період монополістич-ної конкуренції (друга пол. XIX ст.- поч. XXст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 12 Соціально-економічний розвиток Росії та України у XIX – на початку XX ст.	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 13. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 14. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 15. Світове господарство на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 16. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці	8	2		2	4	Опитування, тестування
Тема 17. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-і роки XX ст.- поч. XXI ст.)	8	2		2	4	Опитування, тестування
Разом	135	36		32	67	
Підсумковий контроль – екзамен письмовий						

4.2. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план) для заочної форми навчання

5.1. Тематика та зміст лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи студентів для денної форми навчання

[illegible]

У студента після вивчення теми повинно залишитися знання про господарство первіснообщинного суспільства та особливості зародження східних цивілізацій	Тема 3. Господарство первісного суспільства та особливості зародження східних цивілізацій Лекція № 3. Господарство первісного суспільства та особливості зародження східних цивілізацій. План лекції: 1. Господарство первіснообщинного суспільства 2. Особливості зародження східних цивілізацій 3. Еволюція первісного суспільства на території України Список рекомендованих джерел: Основний: [2, 7, 9, 12, 16]. Додатковий: [17]. Практичне заняття № 2. Господарство первісного суспільства та особливості зародження східних цивілізацій. Завдання до заняття: 1. Чи згодні ви з думкою, що первісна економіка була золотою добою людства? 2. Визначити основні чинники переходу від привласнюючого до відтворюючого господарства в період первісної доби 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2 2 4	5
У студента після вивчення теми повинно залишитися знання щодо господарств та економічної думки стародавнього Єгипту та Вавилону	Тема 4. Господарство та економічна думка стародавнього Єгипту та Вавилону (VIII ст. до н.е. – V ст. н.е.) Лекція № 4. Господарство та економічна думка стародавнього Єгипту та Вавилону. План лекції: 1. Господарство та економічна думка стародавнього Єгипту 2. Господарство та економічна думка Вавилону 3. Кодекс законів царя Хаммурапі Список рекомендованих джерел: Основний: [2, 7, 12, 16]. Додатковий: [17]. Практичне заняття № 3. Господарство та економічна думка стародавнього Єгипту та Вавилону. Завдання до заняття: 1. Визначити особливості господарства стародавнього Єгипту. 2. Визначити особливості господарства	2 2	5

[illegible]

[illegible]

	Основний: [1, 2, 9, 13, 14, 16]. Додатковий: [17,18, 23]. Практичне заняття № 7. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації. Завдання до заняття: 1. Порівняльна характеристика раннього та пізнього меркантилізму. 2. Особливості становлення та розвитку мануфактурного виробництва у країнах Європи та України. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо промислового перевороту у світі	Тема 9. Сутність та наслідки промислового перевороту у світі Лекція № 9. Сутність та наслідки промислового перевороту в країнах Європи План лекції: 1. Особливості промислового перевороту в Англії 2. Особливості промислового перевороту у Франції 3. Особливості промислового перевороту у Німеччині Список рекомендованих джерел: Основний: [1, 2, 3, 9, 13]. Додатковий: [17,18, 23]. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	5
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо промислового перевороту у світі	Тема 9. Сутність та наслідки промислового перевороту у світі Лекція № 10. Сутність та наслідки промислового перевороту в США План лекції: 1. Особливості промислового перевороту в США 2. Науково-технічні винаходи в період промислової революції Список рекомендованих джерел: Основний: [1, 2, 7, 14, 16]. Додатковий: [17, 23]. Практичне заняття № 8. Сутність та наслідки промислового перевороту. Завдання до заняття: 1. Виникнення терміну «промислова революція». 2. Особливості та соціально – економічні наслідки процесу індустріалізації в	2	5

	провідних країнах світу. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо виникнення та розвиток нових економічних шкіл	Тема 10. Виникнення та розвиток нових економічних шкіл Лекція № 11. Виникнення та розвиток нових економічних шкіл План лекції: 1. Виникнення та розвиток школи фізіократів 2. Розвиток класичної політекономії. 3. Вчення соціалістів-утопістів. Список рекомендованих джерел: Основний: [1, 2, 7, 15]. Додатковий: [23,24, 25, 31, 35]. Практичне заняття № 9. Виникнення та розвиток нових економічних шкіл. Завдання до заняття: 1. Загальна характеристика альтернативного напрямку КШПЕ. 2. Чому у А. Сміта налічують декілька теорій вартості, а у Д. Рікардо – одну? 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2 2 4	5
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції	Тема 11. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX ст.- поч. XXст.) Лекція № 12. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.). План лекції: 1. Господарство провідних країн світу в другій половині XIX–поч. XX ст.). 2. Марксистська економічна теорія. 3. Німецька альтернативна школа політекономії. 4. «Маржинальна революція». Список рекомендованих джерел: Основний: [1, 2, 3, 5, 6]. Додатковий: [18, 24, 26, 32]. Практичне заняття № 10. Ринкове господарство країн в період монополістичної конкуренції. Завдання до заняття: 1. Загальна характеристика розвитку монополістичного капіталізму в провідних країнах світу.	2 2	5

	2. Роль різних шкіл маржиналізму та їх лідерів у формуванні неокласичного напрямку економічної теорії. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	4	
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо соціально-економічний розвиток Росії та України у XIX – на початку XX ст.	Тема 12 Соціально-економічний розвиток Росії та України у XIX – на початку XX ст. Лекція № 13. Соціально-економічний розвиток Росії та України у XIX – на початку XX ст. План лекції: 1. Скасування кріпацтва в Російській Імперії. 2. Промисловий підйом на українських землях. Російської Імперії. 3. Реформи С. Вітте. 4. Реформи П. Столипіна. Список рекомендованих джерел: Основний: [1, 2, 4, 9, 15, 16]. Додатковий: [17, 20, 22, 37]. Практичне заняття № 11. Соціально-економічний розвиток Росії та України у XIX – на початку XX ст. Завдання до заняття: 1. Аналіз аграрної реформи середини XIX ст. 2. Оцінка особливостей промислового розвитку східного та західного регіонів України на межі XIX – XX ст., визначення причин, що їх зумовили.. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	5
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо економічної думки в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації	Тема 13. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.) Лекція № 14. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.). План лекції: 1. Наслідки першої світової війни для країн Європи та США 2. Світова економічна криза 1929-1933 рр. 3. Розвиток кейнсіанства.	2	5

		Список рекомендованих джерел: Основний: [1, 8, 9, 14, 15]. Додатковий: [17, 18,]. Практичне заняття № 12. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації. Завдання до заняття: 1. Визначте моделі виходу з "Великої депресії" для США та Німеччини. 2. Економічні наслідки Першої світової війни, їх вплив на економіку індустріально розвинутих країн Заходу. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	
		Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	4	
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо розвитку національних економік країн Європейської цивілізації		Тема 14. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.) Лекція № 15. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції План лекції: 1. Наслідки другої світової війни для країн Європи 2. Наслідки другої світової війни для США 3. Німецьке економічне диво 4. Японське економічне диво Список рекомендованих джерел: Основний: [1,8, 10, 13]. Додатковий: [17, 18, 28, 36, 39,40]. Практичне заняття № 13. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції. Завдання до заняття: 1. Економічні наслідки Другої світової війни. Значення плану Маршалла для відбудови європейської економіки. 2. Проаналізуйте особливості розвитку групи нових індустріальних країн першої та другої хвилі. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	10
		Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	4	

У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо світове господарство на етапі інформаційно-технологічної революції	Тема 15. Світове господарство на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.) Лекція № 16. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.). План лекції: 1. Розвиток монетаризму 2. Розвиток неокласичного синтезу 3. Премія пам'яті А. Нобеля з економічних наук Список рекомендованих джерел: Основний: [1,8, 10, 13]. Додатковий: [39, 40, 41, 42]. Практичне заняття № 14. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції. Завдання до заняття: 1. Які причини кризи економічної теорії марксизму? 2. Інформаційно-технологічна революція: зміст, особливості протікання та значення. 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2 2 4	5
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо економічного розвитку України в умовах радянської економічної системи	Тема 16. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. Лекція № 17. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. План лекції: 1. Наслідки першої світової війни для економіки України 2. Політика воєнного комунізму, НЕП, індустріалізація та колективізація в УРСР 3. Наслідки другої світової війни 4. Реформи О. Косигіна 5. Перебудова М. Горбачова. Список рекомендованих джерел: Основний: [1,4, 8, 11, 13]. Додатковий: [20, 21, 22, 28, 34, 37]. Практичне заняття № 15. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці. Завдання до заняття: 1. Які риси господарської моделі НЕП як	2 2	5

		варіанту змішаної економіки? 2. Чому економічні реформи 50- 60-х рр. в СРСР були необхідними, але неефективними? 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	4	
У студента після вивчення теми повинна сформуватись система знань щодо формування засад ринкового господарства в Україні		Тема 17. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-і роки XX ст.- поч. XXI ст.) Лекція № 18. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-і роки XX ст.- поч. XXI ст.) План лекції: 1. Відмова від планового ведення господарства в Україні 2. Лібералізація економіки України 3. «Шокова терапія» для економіки України у 90-х роках XX ст. 4. Основні макроекономічні показники української економіки Список рекомендованих джерел: Основний: [1,4, 8, 11, 13]. Додатковий: [20, 27, 28, 42]. Практичне заняття № 16. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-і роки XX ст.- поч. XXI ст.). Завдання до заняття: 1. Вступ України до Європейського Союзу: основні «за» та «проти» 2. Об'єктивна необхідність та умови інтеграції України в сучасну міжнародну економічну систему 3. Тестування з теми. Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття.	2	10
			4	
			Кількість годин за навчальним планом / 135	100

6. Контроль та критерії оцінювання знань студентів

Для визначення рівня успішності студентів використовується система комплексної діагностики знань, орієнтована на стимулювання систематичної аудиторної та самостійної роботи. Запровадження системи передбачає підвищення зацікавленості студентів у вивченні навчального матеріалу, дає можливість об'єктивно оцінити їх знання. При оцінюванні знань студентів використовується 100-бальна система, яка ґрунтується на Положенні про оцінювання результатів навчання студентів ХТЕІ КНТЕУ.

Оцінювання результатів навчання студентів в інституті здійснюється за 100- бальною шкалою, яка переводиться відповідно в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно- трансферної системи (ЄКТС – A, B, C, D, E, FX, F). Відповідність шкал оцінювання показано в таблиці . Таблиця оцінок ЄКТС дозволяє прозоре тлумачення та конвертацію оцінок з однієї системи або країни в іншу, і, отже, вона враховує рівень академічної успішності усіх осіб, які навчаються. Ця таблиця прозоро встановлює співвідношення між різними системами оцінок, так само, як і між різними культурами в Європейському просторі вищої освіти та за його межами.

Таблиця

Таблиця відповідності шкали оцінювання ХТЕІ КНТЕУ та шкали ЄКТС

Оцінка за шкалою ХТЕІ КНТЕУ (бали)	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
82-89	B
75-81	C
69-74	D
60-68	E
35-59	FX
1-34	F

Шкала ЄКТС ґрунтується на рейтингу студентів у складі потоку/курсу: – студентам, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **A**.

При цьому оцінку – 100 балів (за шкалою ХТЕІ КНТЕУ), як виняток, можуть отримати тільки студенти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо.

Студентам, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, ставлять оцінку **B**;

- студентам, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;
- студентам, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку **D**;
- студентам, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**;
- студенти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і повторно перескласти підсумковий контроль.

7. Список рекомендованих джерел

Основний

1. Білоконенко О. В. Історія економічних вчень : конспект лекцій / О. В. Білоконенко. – Київ : Українсько-Фінський інститут менеджменту і бізнесу, 2001. – 90 с.
2. Базілевич В. Д. Історія економічних вчень : підручник / під ред. В. Д. Базілевича. – Київ : Знання, 2004. – 1300 с.
3. Економічна історія : навчальний посібник / Т. В. Ус, Т. Є. Калашник, І. Ф. Лісна та ін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2012. – 244 с.
4. Історія України : навчальний посібник / В. А. Кротюк, І. Г. Мухіна, О. Ю. Панфілов [та ін.]. – Харків : ФОП Данилко Н. С., 2016. – 526 с.
5. История экономики и экономической мысли : учебное пособие / под ред. В. М. Филатова. – Харьков : Издательство «ИНЖЭК», 2011. – 305 с.
6. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Г. М. Грігорян, О. О. Губарев, Т. Є. Калашник та ін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. – 314 с.
7. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / С. В. Степаненко, С. Н. Антонюк, В. М. Фещенко та ін. – Київ : КНЕУ, 2010. – 743 с.
8. Історія економіки та економічної думки: ХХ – початок ХХІ ст. : навчальний посібник. / В.В. Козюк, Л. А. Родіонова, Т. І. Вергелес та ін. – Київ : Знання, 2011. – 582 с.
9. Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХ ст. навчальний посібник / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, В. В. Кириленко та ін. – Київ : Знання, 2011. – 566 с.
10. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка) : навчальний посібник / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко, В. М. Тимочко та ін. – Львів : Новий Світ-2000, 2006. – 488 с.

11. Ковальчук В. М. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / В. М. Ковальчук, М. В. Лазарович, М. І. Сарай. – Київ : Знання, 2008. – 647 с.
12. Лазарович М. В. Економічна історія : навчальний посібник / М. В. Лазарович. – Київ : Знання, 2008. – 431 с.
13. Лазарович М. В. Економічна історія : курс лекцій. / М. В. Лазарович, Б. Д. Лановик. – Київ : Вікар, 2012. – 477 с.
14. Леоненко П. М. Історія економічних учень : підручник / П. М. Леоненко, П. І. Юхименко. – К. : Знання, 2008. – 639 с.
15. Юхименко П. І. Економічна історія : підручник / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. – Київ : Знання-Прес, 2008. – 567 с.
16. Юхименко П. І. Історія економіки та економічної думки : підручник / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. – Київ : Знання, 2011. – 646 с.

Додатковий

17. Богиня Д. П. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Д. П. Богиня, Н. М. Краус, О. В. Манжура. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 428 с.
18. Авдющенко А. Єдина Європа : перспективи розвитку : монографія / А. Авдющенко, А. Бардась. – Дніпропетровськ : НГУ, 2010. – 253 с.
19. Воробйова Л. Ю. Формування наукових шкіл. Українська школа фізичної економії / Л. Ю. Воробйова // Економіка України. – 2008. – № 4. – С. 66-67.
20. Горкіна Л. П. XX століття в історії української економічної думки: коротка ретроспектива : монографія / Л. П. Горкіна, М. Г. Чумаченко, О. О. Шубін. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. – 141 с.
21. Дерев'янкін Т. І. Відродження і спроби перебудови радянської економіки у післявоєнний період (1946 – 1991 рр.) / Т. І. Дерев'янкін // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7. – С. 3-14.
22. Дерев'янкін Т. І. Деформації отечественного рыночного хозяйства в период войн и революций (1914 – 1921 гг.) / Т. І. Дерев'янкін // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 6. – С. 34-50.
23. Історія економічних учень : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – Київ : Знання, 2006. Частина 1. – 582 с.
24. Кейнс Дж. М. Избранные произведения / Дж. М. Кейнс. – Москва : Экономика, 1993. – 541 с.
25. Клюкин П. Р. Творческая мысль Ф. Кэнэ в 1736 – 1756 годах в связи с метафизикой «очевидности» и политико-экономической традицией / П. Р. Клюкин // Вопросы экономики. – 2008. – № 12. – С. 84-98.
26. Ковальчук В. Меркантилісти, або перші паростки економічної науки / В. Ковальчук // Вісник ТНЕУ. Економічні науки. – 2011. – № 1. – С. 61-63.

27. Колесніченко І. М. Сучасні економічні теорії : конспект лекцій / І. М. Колесніченко. – Харків : Видавництво ХНЕУ, 2010. – 163 с.
28. Коропецький І. С. Українські економісти ХІХ століття та західна наука / І. С. Коропецький. – Київ : Либідь, 1993. – 192 с.
29. Лортикян Э. Л. История экономики и экономической мысли Украины. Эволюция рыночной экономики / Э. Л. Лортикян. – Харьков : Консум, 2004. – 360 с.
30. Несторенко О. П. Карл Менгер : ученый-теоретик, наставник, фундатор австрийской традиции / О. П. Нестеренко // Економічна теорія. – 2012. – № 2. – С. 72-84.
31. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики / Д. Норт. – Москва : Начала, 1997. – 188 с.
32. Нуреев Р. М. Исторические судьбы учения Карла Маркса / Р. М. Нуреев // Вопросы экономики. – 2007. – № 9. – С. 87–103.
33. Прудон П. Ж. Что такое собственность или Исследование о принципе права и власти / П. Ж. Прудон. – Москва : Республика, 1998. – 407 с.
34. Рабиа А. Абдуллах. Учение М. И. Туган-Барановского и его значение для преодоления мирового экономического кризиса в Украине / Рабиа А. Абдуллах // БизнесИнформ. – 2012. – № 2. – С. 29-31.
35. Слабеев І. С. З історії первісного нагромадження капіталу на Україні (Чумацький промисел і його роль у соціально-економічному розвитку України ХVІІІ – першої половини ХІХ ст.) / І. С. Слабеев. – Київ : Наукова думка, 1964. – 139 с.
36. Толмачева Р. П. Экономическая история : генезис рыночной экономики : учебник / Р. П. Толмачева. – Москва : Дашков и К°, 2009. – 604 с.
37. Ущаповський Ю. В. Ідеї інституціоналізму в економічній думці України ХІХ – початку ХХ ст. : монографія / Ю. В. Ущаповський. – Київ : ХНЕУ, 2012. – 259 с.
38. Хайек Ф. Право, законодательство и свобода : современное понимание либеральных принципов справедливости и политики / Ф. Хайек. – Москва : ИРИСЭН, 2006. – 644 с.
39. Худокормов А. Г. Экономическая теория: новейшие течения Запада : учебное пособие / А. Г. Худокормов. – Москва : ИНФРА-М, 2009. – 416 с.
40. Чухно А. А. Сучасні економічні теорії : підручник / А. А. Чухно, П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. – Київ : Знання, 2007. – 514 с.
41. Шаститко А. Е. Новая институциональная экономическая теория / А. Е. Шаститко. – Москва : ТЕИС, 2010. – 828 с.
42. Шевченко О. О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії : навчальний посібник / О. О. Шевченко. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.